

CBHO volhardt in gerechtelijke dwaling

Ik heb het al eerder over die pedofiele student gehad.¹ Hij is onlangs ten tweeden male door het College van Beroep voor het Hoger Onderwijs geblokkeerd in zijn wens Pedagogiek te gaan studeren aan een openbare universiteit. Vorig jaar kreeg de Universiteit Leiden gelijk in haar weigering (vonnis 20/6/08) en onlangs werd ook de Universiteit Utrecht in het gelijk gesteld (vonnis 16/11/09).² De kern van de zaak is of een student de toegang kan worden geweigerd ook al 'staat de inschrijving voor hem open' (art. 7.37 WHW).³ Het CBHO hanteert een grammaticale wetsinterpretatie: als de inschrijving openstaat, dan mag hij worden ingeschreven maar heeft hij nog geen récht op inschrijving. Daarmee legt het CBHO de tekst van de toenmalige Memorie van Toelichting naast zich neer, met het argument dat 'de toelichting bij de bepaling niet [kan] leiden tot een uitleg die zich niet met de bewoordingen [van de bepaling zelf] verdraagt.' Ik acht het veel plausibeler dat de toenmalige wetgever met 'de inschrijving staat open' het recht ingeschreven te worden en niet zoiets als inschrijfbaarheid of toelaatbaarheid bedoelde. Taalkundig is men geenszins verplicht 'de inschrijving' op te vatten als de inschrijffhandeling (waartoe de instelling weliswaar gerechtigd is maar die zij niet hoeft te volvoeren als haar belang daardoor geschaad wordt).

Zoals aangekondigd in de kop van dit blogbericht, meen ik hier van een gerechtelijke dwaling te moeten spreken. Ik bezig dit zware verwijt niet alleen omdat het CBHO een plausible wetshistorische interpretatie (de tekst van de toenmalige MvT) afwijst, maar ook omdat het Utrechtse vonnis voorbijgaat aan het wetsontwerp 31821 dat de Eerste Kamer op 21/22 december hoopt te behandelen.⁴ Het nieuwe artikel 7.42a beoogt een limitatieve opsomming te geven van de gronden waarop een instelling de toelating mag weigeren. Het CBHO legt die weigeringsgronden naast zich neer, omdat toetsing aan 'mogelijk komend recht' tezeer aan de rechtszekerheid van de instellingsbesturen zou afdoen. Daarmee suggereert het CBHO ten onrechte dat het actueel geldende recht reeds criteria biedt waaraan de rechtmatigheid van een weigering kan worden afgemeten. Het enige splintertje geldend recht waarop het CBHO kan bogen, is zelfgenoegzame jurisprudentie: zijn eigen Leidse vonnis uit 2008 (toen van artikel 7.42a nog geen sprake was).

In de derde plaats is er een inhoudelijk argument waarom ik van een gerechtelijke dwaling durf te spreken. Het CBHO huldigt blijkbaar het voor juristen absurde uitgangspunt dat een aspirant-student mag worden geweigerd om het simpele feit dat hij pedofiel is, en dat niet aannemelijk hoeft te worden gemaakt dat hij ook pedoseksuele dingen *doet of zal doen*. Blijkbaar maakt alleen al het feit dat hij bestuurslid is van een 'pedopartij' en daardoor de *reputatie* van de opleiding zou schaden, dat hem de toegang tot de opleiding Pedagogiek mag worden ontzegd.

Gesteld dat een *homofiele* man, bestuurslid van de **Nederlandse Vereniging tot Integratie van Homoseksualiteit COC**, zweminstructeur zou willen worden. In dat geval moet hij ongetwijfeld een justitiële Verklaring omtrent het Gedrag (VOG) overleggen. Die verklaring zal hij zeker krijgen, tenzij hij ooit voor een zedenmisdrijf veroordeeld is. Het risico dat hij met genoeg naar onbehaarde jongenslijven kijkt, is geen beletsel voor zijn aanstelling als zweminstructeur, en evenmin voor een studie Pedagogiek.

Waarom zou een *pedofiele* man, bestuurslid van de **Partij voor Naasteliefde, Vrijheid en Diversiteit**, dan geweerd moeten worden als hij met genoeg naar jonge meisjes kijkt? Het is waar: zijn partij streeft liberalisering van de wetgeving inzake jeugdseksualiteit na. En het is goed denkbaar dat hij Pedagogiek wil studeren omdat hij studie wil maken van de jeugdseksualiteit. Maar zolang men geen signalen heeft dat hij zich als pedoseksueel heeft gedragen of dat er substantiële risico's zijn dat hij in de toekomst pedoseksuele gedragingen zal vertonen, zal het CBHO het gelijkheidsbeginsel moeten toepassen: een pedofiele man mag in juridisch opzicht niet anders behandeld worden dan een homofiele man.

Nu wil het geval dat de hoofdpersoon van onze casus verklaard heeft dat hij weliswaar pedofiele gevoelens heeft, maar dat hij zich niet aan pedoseksuele gedragingen overgeeft of heeft overgegeven, en dat hij ook niet aan obsessies in die richting lijdt. Men kan zich afvragen: waarom is hij dan bestuurslid van een 'pedopartij'? Maar dan kan men ettelijke wedervragen stellen: waarom wordt iemand lid van de Anonieme Alcoholisten of van de Bond van Wetsovertreders? waarom wordt iemand vrijwilliger bij Slachtofferhulp of bij de Reclassering? waarom zou een oud-militair zich aansluiten bij een club die zicht wil krijgen op de ethiek van de oorlogsvoering? en waarom gaat de zoon van een NSB'er politicologie studeren en wordt hij lid van Amnesty International? Mijn idee is: omdat zij (en/of hun naasten!) voorheen voor existentiële ervaringen en keuzes zijn gesteld op het grensvlak tussen goed en kwaad (c.q. tussen wettig en onwettig), ervaringen en keuzes die ze in hun resterende leven nog verder moeten evalueren en uitwerken. Uit hun lidmaatschap mag men niet zomaar concluderen dat ze een verstokte alcoholist, crimineel, oorlogsmisdadiger of extreem-rechtse radicaal zijn.

Maar voor het CBHO is het duidelijk: een 'zelfverklearde pedofiel', die bovendien nog bestuurslid van

de PNVD is: dat is een booswicht die uit de opleiding Pedagogiek geweerd moet worden. In het CBHO-vonnis wordt geen onderscheid gemaakt tussen pedofielen en pedoseksuelen. Er wordt geen gewag gemaakt van het feit dat de betrokkene zich uitsluitend als pedofiel presenteert en dat hij zich van pedoseksuele gedragingen onthoudt. Er wordt door het CBHO niet de eis gesteld dat de weigerachtige universiteit aannemelijk maakt dat hij praktiserend pedoseksueel is, dat er een substantieel risico is dat hij zich in de toekomst aan pedoseksueel gedrag zal overgeven of dat men anderszins moet vrezen dat hij door zijn 'zelfverklaarde pedofilie' de wet zal overtreden of schade zal toebrengen aan de jongeren waarmee hij in contact zal komen.

Kortom: het CBHO heeft in zijn vonnissen op geen enkele wijze aannemelijk gemaakt dat deze pedofiele aspirant-student wél en een (denkbeeldige) homofiele aspirant-student niét geweigerd moet worden. Als deze pedofiele aspirant-student desondanks in het ongelijk wordt gesteld, moeten we van een gerechtelijke dwaling spreken.

Ik heb hierboven drie argumenten aangedragen waarom het CBHO met zijn vonnissen in een gerechtelijke dwaling is vervallen:

- a) het CBHO huldigt een uiterst dubieuze interpretatie van het geldend recht (artikel 7.37 WHW), die voorbij gaat aan de bedoelingen van de toenmalige wetgever anno 1988/1989;
- b) het CBHO veronachtzaamt de uitzonderingsbepaling die de wetgever anno 2008/2009 in wetsontwerp 31821 introduceert (artikel 7.42a), waarin wordt vastgelegd op welke gronden het toelatingsrecht van artikel 7.37 terzijde mag worden geschoven; en
- c) het CBHO veronachtzaamt het feit dat de betrokkene nooit voor pedoseksueel gedrag veroordeeld is en dat ook anderszins op geen enkele wijze aannemelijk is gemaakt dat de betrokkene zich ooit aan pedoseksueel gedrag schuldig heeft gemaakt of dat er een substantieel risico bestaat dat de betrokkene zich in de toekomst daaraan schuldig zal maken.

Toelichting ad a): Juni 2008 is op Rechtenforum een diepgravende discussie gewijd aan het Leidse CBHO-vonnis.⁵ Daar treft men ook de hyperlinks naar het wetsartikel anno 1988/1989 en naar de bijbehorende Memorie van Toelichting aan. Van de CBHO-claim dat de betrokkene naar geldend recht de toegang mocht worden geweigerd, wordt geen spaan heel gelaten. Indien er al discretionaire ruimte is voor de universiteit, dan berust deze niet op positief recht, maar op een soort onuitgesproken hardheidsclausule: als de wetgever geweten had dat zo iemand toegang zou proberen te krijgen tot deze opleiding, dan kunnen we ons niet voorstellen dat de wetgever de bedoeling zou hebben gehad dat te laten passeren.

Toelichting ad b): Ik heb me in de loop der jaren op de site Onderwijsethiek.nl intensief beziggehouden met het *Judicium Abeundi*, zoals dat vorm kreeg in het voormalige wetsontwerp WHOO en vervolgens in artikel 7.42a van het wetsontwerp Versterking Besturing (31821). Gezien mijn kennis op dit specifieke gebied heeft Norbert de Jonge mij verzocht als getuige te verklaren of hem na inwerkingtreding van dit wetsontwerp de toegang tot de opleiding had kunnen worden geweigerd. Ik heb geen affiniteit tot pedofilie, maar ik meende dat het mijn burgerplicht is om via de gevraagde getuigenverklaring mijn kennis met de betrokken partijen te delen. In die getuigenverklaring kwam ik tot de conclusie dat de wetgever uitdrukkelijk de bedoeling heeft de discretionaire ruimte van de instellingsbesturen tot nul te reduceren en dat de betrokkene, gezien de genoemde weigeringsgronden, zou moeten worden toegelaten tot de opleiding.⁶

Toelichting ad c): Norbert de Jonge heeft categorisch ontkend dat hij zich ooit aan pedoseksuele gedragingen heeft overgegeven of dat er in de toekomst substantiële risico's in dezen zullen zijn. En een VOG kan hij dus moeiteloos verkrijgen. Het is dan aan de tegenpartij om het tegendeel te bewijzen of aannemelijk te maken. Uit de tekst van beide vonnissen blijkt op geen enkele wijze dat de respectieve tegenpartijen daarin geslaagd zijn.² Erger nog: uit de beide vonnissen blijkt op geen enkele wijze dat het CBHO moeite zou hebben gedaan om de tegenpartijen in dezen uit hun tent te lokken of om zelf tot een gefundeerd oordeel in dezen te komen. Het CBHO huldigt blijkbaar de onbewezen, bizarre vooronderstelling dat pedofiele gevoelens onbedwingbaar zijn en automatisch tot pedoseksueel gedrag leiden.

Wes Holleman
weblog onderwijs 26-11-2009
<http://www.onderwijsethiek.nl>

¹ <http://www.onderwijsethiek.nl/?p=261>; <http://www.onderwijsethiek.nl/?p=424>.

² <http://www.collegevanberoep.nl/files/2008008.pdf> (zie ook http://www.pnvd.nl/UL_NDJ/); <http://www.cbho.nl/files/2009027def.pdf> (zie ook http://www.pnvd.nl/UU_NDJ/).

---

³ http://www.st-ab.nl/wetten/0718_Wet_op_het_hoger_onderwijs_en_wetenschappelijk_onderzoek_WHW.htm.

⁴ http://www.eerstekamer.nl/behandeling/20090702/gewijzigd_voorstel_van_wet_6/f=y.pdf;
<http://ikreger.nl/zoek/dossier/31821>.

⁵ <http://rechtenforum.nl/forum/thread/p/129337?sid=03f6ac9f2c179c2fb231309e21b781f5/>; zie ook een recent commentaar (<http://weblogs.debalie.nl/david/2009/11/26/het-pedofielenvraagstuk/>) van politicoloog/bestuurskundige David Glas.

⁶ Mijn getuigenverklaring is als bijlage aan de pleitnota gehecht, zie: http://www.pnvd.nl/UU_NDJ/05_UU_NDJ.pdf.